

22 Απριλίου, 1992

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΪΖΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 258/91).

-
- Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1987 (ΚΔΠ 203/87) — Κανονισμός 5(ii) — Καταβολή δικαιωμάτων στο Συμβούλιο για παροχή νερού — Υπολογισμός του ποσού των δικαιωμάτων σύμφωνα με τον Κανονισμό 5(ii) — Ο Κανονισμός 5(ii) δεν είναι *ultra vires* ως προς το Νόμο (Άρθρο 30(i) του Νόμου). 5
- Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Διαφορές Δημοσίου Δικαίου — Ιδιωτικής φύσεως ζητήματα που δημιουργούνται από τις πρόνοιες συμφωνίας, και μάλιστα συμφωνίας με τρίτους, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας. 10
- Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας — Αίτηση για παροχή νερού — Επιβολή δικαιωμάτων βάσει του Κανονισμού 5(ii) της ΚΔΠ 203/87 — Ισχυρισμός για χειρισμό όμοιων περιπτώσεων με διαφορετικό τρόπο — Απορριπτέος ο ισχυρισμός γιατί το Συμβούλιο δεν είχε διακριτική εξουσία αλλά οι Κανονισμοί προσδιόρισαν το ύψος του πληρωτέου ποσού. 15
- Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Διασφαλίζει μόνο έναντι αυθαίρετων διαφοροποιήσεων — Δεν αποκλείει εύλογες διακρίσεις που πρέπει να γίνουν — Τίθεται θέμα δυσμενούς διάκρισης μόνο μεταξύ προσώπων που βρίσκονται στην ίδια θέση. 20

5 Ο αιτητής στράφηκε με την προσφυγή του κατά της νομιμότητας εκείνου του μέρους της απόφασης των καθ' ων η αίτηση που αφορούσε στην υποχρέωση καταβολής του ποσού των £689,57 σεντ, που αποτελούσε δικαιώματα σε σχέση με την εγκατάσταση υδρομετρητή και την παροχή νερού στο οικόπεδο του, στο οποίο επρόκειτο να ανεγείρει οικία.

10 Ο αιτητής ζήτησε την ακύρωση της απόφασης για τρεις κυρίως λόγους:

10 (α) Οι Κανονισμοί δεν έδιναν στο Συμβούλιο το δικαίωμα να ζητήσει την πληρωμή του πιο πάνω ποσού.

15 (β) Οι Κανονισμοί ήταν *ultra vires* ως προς το Νόμο γιατί τα πληρωτέα ποσά θα έπρεπε να ήταν ανταποδοτικά ώστε να καλύπτουν τα έξοδα του Συμβουλίου και όχι συγκαλυμμένη φορολογία όπως ήταν.

20 (γ) Ο αιτητής υπήρξε θύμα δυσμενούς διάκρισης γιατί στα πλαίσια συμφωνίας της ιδιωτικής εταιρείας Χατζηιωσήφ, Ζαπίτης και Ασπρίδης Λτδ - που είχε διαχωρίσει τα οικόπεδα - και του καθ' ου η αίτηση Συμβουλίου, το ιδιωτικό σύστημα υδροδότησης των οικοπέδων συνδέθηκε με το δίκτυο υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου χωρίς οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων που είχαν ήδη τότε ανεγείρει σε αυτά οικοδομές να καταβάλουν οποιαδήποτε δικαιώματα. Ο αιτητής ήταν και αυτός ιδιοκτήτης ενός από τα οικόπεδα εκείνα αλλά δεν είχε τότε κτίσει οικοδομή σε αυτό. Περαιτέρω ισχυρίστηκε πως η διάκριση με κριτήριο την ανέγερση ή όχι οικοδομής ήταν αντίθετη με το Άρθρο 28 του Συντάγματος.

30 Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

35 (1) Είναι παραδεκτό ότι το ποσό των 689.57σ αποτελεί το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των κυβικών ποδών της οικοδομής που θα έκτιζε ο αιτητής, τα οποία υπερέβαιναν τα 50 000 κ.π. επί ένα σεντ κατά κυβικό πόδι. Είναι φανερό ότι η περίπτωση του αιτητή εμπίπτει στον Κανονισμό 5 και ότι ο υπολογισμός του ποσού έγινε με βάση τις πρόνοιες της παραγράφου (ι) του Κανονισμού.

40 (2) Έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Κανονισμός 5(ι) δεν είναι *ultra vires* ως προς το Νόμο. Το Άρθρο 30 δεν αποσκοπεί στο να επιβάλει επί μέρους κριτήρια

καθορισμού των δικαιωμάτων και επιβαρύνσεων κατά περίπτωση και δεν εξαρτά το ύψος των δικαιωμάτων και των επιβαρύνσεων που μπορούν να επιβληθούν ανάλογα με το πραγματικό κόστος της συγκεκριμένης εργασίας που θα εκτελεστεί προς όφελος του συγκεκριμένου καταναλωτή. Από την προσεκτική μελέτη του προκύπτει, πιστεύω, ότι αποσκοπεί στο να θέσει το γενικό οικονομικό στόχο του Συμβουλίου που είναι η κάλυψη των εξόδων του και των υπόλοιπων υποχρεώσεων του όπως και την επίτευξη των άλλων σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο. Και αυτά, όπως προκύπτει από το Άρθρο 30, όχι κατά τρόπο απόλυτο.

Θα ήταν, νομίζω, εντελώς αδύνατο να εφαρμοστούν με κάποια λογική οι πρόνοιες του Νόμου αν επρόκειτο να ερμηνευθεί το Άρθρο 30(ι) ως αν να επέβαλλε, σε κάθε περίπτωση χωριστά, να υπολογίζονται τα ετήσια έξοδα, οι άλλες ετήσιες υποχρεώσεις και τα ποσά που θα έπρεπε να πληρωθούν για τους άλλους σκοπούς που αναφέρονται, για να βρεθεί το δικαίωμα που θα πρέπει να πληρώσει ο συγκεκριμένος καταναλωτής. Όχι μόνο γιατί δεν μπορώ να δω πως θα ήταν λογιστικά πραγματοποιήσιμο ένα τέτοιο εγχείρημα αλλά και γιατί τέτοιας μορφής διεργασία θα προϋπόθετε εκ των προτέρων γνώση ως προς τις αιτήσεις για υδροδότηση που θα υποβάλλονταν για ολόκληρο το χρόνο.

- (3) Ο αναθεωρητικός έλεγχος που μπορεί να ασκηθεί δεν είναι δυνατό να επεκταθεί στα ιδιωτικής φύσης ζητήματα που δημιουργούνται από τις πρόνοιες συμφωνίας και μάλιστα συμφωνίας με τρίτους. Το ζήτημα των όποιων αξιώσεων μπορεί να έχει ο αιτητής στα πλαίσια των συμφωνιών εκείνων και ιδιαίτερα εκείνης μεταξύ του ίδιου και της εταιρείας, όπως ορθά δέκτηκε στη συνέχεια και ο δικηγόρος του αιτητή, δεν αφορά τη διαδικασία αυτή.

Το πρώτο ερώτημα συνίσταται στο αν το Συμβούλιο χειρίστηκε όμοιες περιπτώσεις με διαφορετικό τρόπο. Για να ήταν δυνατό να πετύχει ο αιτητής θα έπρεπε να αφήναν οι Κανονισμοί περιθώριο για διαφορετικό χειρισμό. Οι Κανονισμοί δεν αφήνουν τέτοιο περιθώριο. Προσδιορίζουν οι ίδιοι το ύψος του πληρωτέου ποσού. Το Συμβούλιο δεν είναι εφοδιασμένο με διακριτική εξουσία πάνω στο θέμα. Ο

5 Κανονισμός 4 καθορίζει το ποσό που πρέπει να πληρώνεται για τη "μεταφορά ύδατος εκ της υδατοπρομήθειας της πόλεως εις οιονδήποτε υποστατικόν" και ο Κανονισμός 5 καθορίζει το ύψος του ποσού που πρέπει, επιπρόσθετα, να πληρώνεται από πρόσωπο "εις το οποίο χορηγείται δικαίωμα προμήθειας οικιακού ύδατος" μεταξύ άλλων, "δια να μεταφερθεί εις ανεγερθησόμενην οικοδομήν του". Ο αιτητής ζήτησε δικαίωμα προμήθειας νερού από την Υδατοπρομήθεια για να μεταφερθεί σε ανεγερθησόμενη οικοδομή του και, επομένως, με βάση του 10 Κανονισμούς το Συμβούλιο δεν μπορούσε παρά να ενεργήσει όπως ενήργησε. Η οικοδομή των άλλων ήταν ήδη κτισμένη, η περίπτωσή τους δεν καλυπτόταν από τον Κανονισμό 5 και δεν είχε δικαίωμα το Συμβούλιο να αξιώσει από αυτούς την πληρωμή οποιουδήποτε ποσού με 15 βάση τον κτιριακό όγκο της οικοδομής.

20 Συμφωνώ με τη θέση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση ότι το θεμελιωμένο Άρθρο 28 του Συντάγματος διασφαλίζει μόνο έναντι αυθαίρετων διαφοροποιήσεων χωρίς να αποκλείει εύλογες διακρίσεις που πρέπει να γίνουν έχοντας υπόψη την εγγενή φύση των πραγμάτων και χωρίς να μεταφέρει την έννοια της αριθμητικής ισότητας. 25 Τίθεται θέμα δυσμενούς διάκρισης μόνο μεταξύ προσώπων που βρίσκονται στην ίδια θέση. Στην παρούσα υπόθεση δε συμβαίνει κάτι τέτοιο. Υπάρχει εγγενής διαφορά μεταξύ των δυο περιπτώσεων. Είναι διαφορετική η περίπτωση της προγραμματισμένης ανάπτυξης, που θα πάρει έστω τη μορφή ανέγερσης κατοικίας, από την περίπτωση της εκ των 30 υστέρων απρόσμενης ανατροπής των δεδομένων πάνω στη βάση των οποίων ανεγέρθηκε η κατοικία. Δε συμφωνώ πως η έλλειψη πρόνοιας για πληρωμή επιπρόσθετου δικαιώματος για οικοδομή που ήδη κτίστηκε, αποτελεί λόγο για τον οποίο μπορεί να παραπονείται ο αιτητής για άνιση 35 μεταχείριση ή δυσμενή διάκριση.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

40 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

*Marangos and Others v. Municipal Committee of Famagusta (1970)
3 C.L.R. 7·*

Spyrou and Others v. Republic (Licensing Authority) (No.2) (1973) 3

<i>C.L.R. 627</i>	
<i>Hara Hotels v. Republic (1987) 3 C.L.R. 618</i>	
<i>Ioannou v. Republic (1983) 3 C.L.R. 80</i>	5
<i>Lordos and Sons v. Water Board Limassol (1978) 3 C.L.R. 215</i>	
<i>Pitsillos v. Republic of Cyprus through The Minister of Agriculture and Natural Resources (No.1) and Another (1966) 3 C.L.R. 589</i>	10
<i>Georghiou and another v. Republic (1986) 3 C.L.R. 2354</i>	
<i>Rologi and Others v. Water Board Nicosia (1986) 3 C.L.R. 1905</i>	15
<i>Αδαμίδου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας (1991) 4 (Δ) Α.Α.Δ. 2940</i>	
<i>Rolico Hotels Ltd of Limassol ν. Δημοκρατίας και Άλλου (1990) 3 Α.Α.Δ. 1240</i>	20
<i>Level Tachexcars Ltd ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 4407</i>	
<i>Lordos & Sons v. Water Board Limassol (1978) 3 C.L.R. 215</i>	25
<i>Pantzari v. Water Board Nicosia (1987) 3 C.L.R. 1020</i>	
<i>Lordos Hotels Ltd και Άλλος ν. Συμβουλίου Υδρεύσεως Λεμεσού, (1991) 4(Γ) Α.Α.Δ. 2049</i>	30
<i>Ποταμίτης και Άλλος ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού (1990) 3 Α.Α.Δ. 4103</i>	
<i>Mikrommatis v. Republic, 2 R.S.C.C. 125</i>	35
<i>Republic v. Arakian and Others (1972) 3 C.L.R. 294</i>	
<i>Kalisperas and Another v. Republic and Another (1973) 3 C.L.R. 109</i>	40
<i>Tsangarides and Others v. Republic (1975) 3 C.L.R. 1</i>	
<i>Agrotis Estates Ltd v. Republic (1977) 3 C.L.R. 441</i>	
<i>Loucaides and another v. Republic (1980) 3 C.L.R. 27</i>	45
<i>Chryssafinis v. Republic (1984) 3 C.L.R. 815</i>	

Προσφυγή.

5 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου
Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας με την οποία
πληροφόρησε τον αιτητή ότι θα πρέπει να καταβάλει το
ποσό των £689.57σ το οποίο αποτελεί δικαιώματα επί
του κτιριακού όγκου της οικοδομής για την εγκατάσταση
υδρομετρητή και την παροχή νερού σε οικόπεδό του στο
Στρόβολο.

10 Α. Παντελίδης, για τον αιτητή.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για τους καθ' ων η αίτηση.

15 *Cur. adv. vult.*

Ο Δικαστής κ. Κωνσταντινίδης ανάγνωσε την
ακόλουθη απόφαση.

20 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Ο αιτητής προγραμμάτισε
την ανέγερση κατοικίας σε οικόπεδό του στο Στρόβολο,
εξασφάλισε την αναγκαία άδεια οικοδομής και με
επιστολή του προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας
Λευκωσίας ζήτησε την εγκατάσταση υδρομετρητή, την
25 παροχή νερού και τον καθορισμό του ποσού που-θα
έπρεπε να πληρώσει γι' αυτά.

Το Συμβούλιο, με την απάντησή του της 22ας
30 Δεκεμβρίου 1990, πληροφόρησε τον αιτητή πως "εκτός
των £45 για τα έξοδα εγκατάστασης υδρομετρητή, θα
πρέπει να καταβληθεί και το ποσό των £689,57σ. το
οποίο αποτελεί, με βάση τους υφιστάμενους
κανονισμούς του ΣΥΛ δικαιώματα επί του κτιριακού
όγκου της οικοδομής".

35 Ο αιτητής ζητά την ακύρωση της απόφασης που
περιέχεται στην επιστολή, ως προς το μέρος της που
αφορά στο ποσό των £689,57σ για τρεις διαφορετικούς
λόγους, τους εξής:

40 (α) Οι Κανονισμοί δεν δίνουν στο Συμβούλιο το

δικαίωμα να ζητήσει την πληρωμή του πιο πάνω ποσού.

(β) Οι Κανονισμοί είναι ultra vires ως προς το Νόμο.

5

(γ) Ο αιτητής υπήρξε το θύμα δυσμενούς διάκρισης.

Ο Κανονισμός 5 των περι Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας Κανονισμών του 1987 (ΚΔΠ 203/87), προβλέπει τα ακόλουθα:

10

"Εκαστον πρόσωπον εις το οποίον χορηγείται δικαίωμα προμηθείας οικιακού ύδατος εκ της υδατοπρομηθείας του Συμβουλίου δια να χρησιμοποιηθεί εντός της περιοχής υδατοπρομηθείας διά σκοπούς διαχωρισμού της γης του εις οικόπεδα ή δια να μεταφερθή εις ανεγερθησομένην οικοδομήν του, δέον όπως πληρώνη προς το Συμβούλιον προ ή με την έκδοσιν της αδείας διαχωρισμού ή της αδείας οικοδομής, επιπροσθέτως οιουδήποτε ποσού και τα ακόλουθα δικαιώματα, ήτοι:

15

20

(ι) Δικαίωμα οριζόμενον εκάστοτε υπό του Συμβουλίου τη εγκρίσει του Υπουργού και μη υπερβαίνον τας £150 κατά διαχωρισθησόμενον οικόπεδον.

25

(ιι) Δικαίωμα οριζόμενον εις οικοδομάς μεγάλας εξαιρουμένων των εργοστασίων και βιομηχανικών οικημάτων, 1 σ/κ.π. επί του ολικού όγκου της ανεγερθησομένης οικοδομής πέραν των 50,000 κ.π.

30

Νοείται ότι εις περίπτωσιν προσθηκών εις υφισταμένας οικοδομάς, εις τας οποίας επρομηθεύθη ήδη ύδωρ εκ της υδατοπρομηθείας του Συμβουλίου, το δικαίωμα τούτο θα επιβάλλεται επί της διαφοράς η οποία προκύπτει μετά την αφαίρεσιν 50,000 κ.π. ή του πραγματικού όγκου εκ του ολικού των υφισταμένων οικοδομών μετά των επ' αυτών εγκριθησομένων προσθηκών."

35

40

Είναι παραδεκτό ότι το ποσό των £689.57σ αποτελεί το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των κυβικών ποδών της

οικοδομής που θα έκτιζε ο αιτητής, τα οποία υπερέβαιναν τα 50 000 κ.π. επί ένα σεντ κατά κυβικό πόδι. Είναι φανερό ότι η περίπτωση του αιτητή εμπίπτει στον Κανονισμό 5 και ότι ο υπολογισμός του ποσού έγινε με
5 βάση τις πρόνοιες της παραγράφου (ι) του Κανονισμού.

Σε σχέση με το δεύτερο λόγο ακύρωσης, ο αιτητής υποστηρίζει ότι ο καθορισμός των πληρωτέων ποσών με βάση τον όγκο των ανεγερθησόμενων οικοδομών είναι
10 ultra vires ως προς το Νόμο. Τα πληρωτέα ποσά θα έπρεπε να ήταν ανταποδοτικά ώστε να καλύπτουν τα έξοδα του Συμβουλίου και όχι συγκαλυμμένη φορολογία όπως στην πραγματικότητα είναι. Οι καθ' ων η αίτηση εξάντλησαν το αντίθετο επιχείρημά τους με παραπομπή στο άρθρο 40(1)
15 (f) που προβλέπει πως το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει Κανονισμούς, τηρουμένων των προνοιών του Νόμου, που να καθορίζουν τα δικαιώματα ή επιβαρύνσεις (rates or charges) που θα εισπράττονται σε σχέση με την παροχή και χρήση νερού και το χρόνο ή τους χρόνους πληρωμής
20 τους. Επομένως, εισηγούνται οι καθ' ων η αίτηση, ο Κανονισμός 5, εμπίπτει μέσα στα πλαίσια της εξουσιοδότησης του Νόμου.

Το ζήτημα ως προς το αν δευτερογενής νομοθεσία
25 υπερβαίνει ή βρίσκεται έξω από τα πλαίσια της εξουσιοδότησης του Νόμου με βάση τον οποίο θεσπίζεται, εμπλέκει το σύνολο των προνοιών του Νόμου. (Βλ. ως προς τις αρχές που διέπουν το θέμα τις υποθέσεις *Demetrios Marangos and Others v. Municipal Committee of Famagusta* (1970) 3 C.L.R. 7 στη σελ. 13, *Savvas Chr. Spyrou and Others (No. 2) v. The Republic (Licensing Authority)* (1973) 3 C.L.R. 627 στη σελ. 643, *Hara Hotels v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 618 στη σελ. 628 και *Ioannou v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 80.)
30

Το ίδιο το άρθρο 40(1)(f) εξαρτά ρητά την εξουσία για έκδοση Κανονισμών καθοριστικών των δικαιωμάτων ή επιβαρύνσεων από την τήρηση των προνοιών του Νόμου. Επιπρόσθετα, η παράγραφος 2 του άρθρου 40 ξεκαθαρίζει
40 πως οι θεσπιζόμενοι Κανονισμοί δεν θα είναι ασυμβίβαστοι προς τις πρόνοιες του Νόμου ή ακόμα και οποιουδήποτε άλλου Νόμου.

Έρχονται, άρα, στο προσκήνιο οι πρόνοιες του άρθρου 13(ε) που αναφέρονται στην εξουσία του Συμβουλίου να επιβάλλει δικαιώματα και επιβαρύνσεις για την παροχή νερού και υπηρεσιών και κυρίως του άρθρου 30 το οποίο και παραθέτω.

5

"30(1) All rates or charges made by the Board for the supply of water and for any services rendered by the Board, in connection therewith, shall be fixed at such rate and on such scale that the revenue derived therefrom by the Board in any year, together with their revenue (if any) in such year from other sources, will be sufficient and only sufficient, as nearly as might be, to pay all expenses and meet all obligations of the Board properly chargeable to income in that year (including the payments falling to be made in such year by the Board in respect of the interest on, or repayment of, the principal of any money borrowed by the Board and provision for the redemption of securities issued by the Board under this Law) and such sums as the Board may think proper to set aside in that year for reserve fund, extensions, renewals, depreciation, loans and other like purposes.

10

15

20

(2) The rates or charges under this section may, if the Board thinks fit, be fixed at different rates and scales for different localities or for different purposes, but so that no undue preference shall be given to any locality".

25

Η μόνη υπόθεση στην οποία έγινε αναφορά είναι η **Lordos and Sons v. WaterBoard Limassol** (1978) 3 C.L.R. 215 την οποία επικαλέστηκε ο δικηγόρος του αιτητή, σε σχέση όμως με το παράπονό του για δυσμενή διάκριση. Η δική μου έρευνα με οδήγησε σε σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις οποίες πρέπει να αναφερθώ. Στις υποθέσεις **Modestsos Savva Pitsillos (No. 1) v. The Republic of Cyprus through 1. The Minister of Agriculture and Natural Resources 2. The Manager of the Water Board of Nicosia** (1966) 3 C.L.R. 589, **Georghiou and another v. Republic** (1986) 3 C.L.R. 2354, **Rologi and Others v. Water Board Nicosia** (1986) 3 C.L.R. 1905, **Ρένα Κ. Αδαμίδου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας**, Προσφυγή 118/90 - 22.8.91, **Rolico Hotels**

30

35

40

- Ltd. ν. Δημοκρατίας και άλλου*, Α.Ε. 716 - 10.4.90 και *Level Tachexcavs Ltd ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας*, Προσφυγή 692/89 - 17 Δεκεμβρίου 1990, εξετάστηκαν θέματα σχετικά με την παροχή νερού και τα πληρωτέα δικαιώματα χωρίς όμως αναφορά στο κατά πόσο οι Κανονισμοί είτε του Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας είτε εκείνου της Λεμεσού ήταν *ultra vires* ως προς το Νόμο. Είχε εγερθεί ειδικά τέτοιο θέμα στις υποθέσεις *Lordos & Sons ν. Water Board Limassol* (1978) 3 C.L.R. 215, *Pantzari ν. Water Board Nicosia* (1987) 3 C.L.R. 1020, *Lordos Hotels Ltd και άλλος ν. Συμβουλίου Υδρεύσεως Λεμεσού* Προσφυγή αρ. 134/83 - 10.6.91 και *Μαρία Γ. Ποταμίτη και άλλος ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού*, Προσφυγή 707/89 - 29.11.90. Συναφές ζήτημα εξετάστηκε στην υπόθεση *Hara Hotels* (ανωτέρω) που όμως αφορούσε το Κεφ. 341.

- Στην Υπόθεση *Lordos and Sons Ατδ* (ανωτέρω) το ερώτημα αφορούσε στον καθορισμό του πληρωτέου ποσού για παροχή νερού σε συσχετισμό προς το άρθρο 30 του Νομου. Ο καθορισμός έγινε με βάση τους Κανονισμούς περι Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού 1954 - 1974 που, σε σχέση με το θέμα, πρόβλεπαν δυνατότητα του Συμβουλίου να καθορίζει από καιρό σε καιρό το πληρωτέο ποσό προς το σκοπό κάλυψης της δαπάνης για εγκατάσταση αγωγού και για παρεπόμενες εργασίες. Αποφασίστηκε πως ενώ ο καθορισμός κατ' αποκοπήν ποσού για κάθε διαμέρισμα πολυκατοικίας δεν ήταν η ιδανική μέθοδος, εν τούτοις, βρισκόταν μέσα στα πλαίσια της εξουσιοδότησης του άρθρου 30. Η υπόθεση *Pantzari* (ανωτέρω) αφορούσε τους Κανονισμούς του Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λευκωσίας του 1985 (ΚΔΠ. 165/85) και ειδικά τον Κανονισμό 5(1) που πρόβλεπε την καταβολή δικαιώματος μέχρι £1.000 "κατα διαχωριζόμενον οικόπεδον". Το επιχείρημα ήταν, όπως και εδώ, πως δεν υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των δικαιωμάτων που πρόβλεπαν οι Κανονισμοί με την αξία των υπηρεσιών που πρόσφερε το Συμβούλιο. Αποφασίστηκε πως ο Κανονισμός 5 δεν επιχειρούσε να επιβάλει δικαιώματα και επιβαρύνσεις για σκοπό άλλο από τον καθοριζόμενο στο Νόμο και πως, εφόσον ο Νόμος δεν περιλάμβανε τρόπο υπολογισμού άλλο από εκείνο του άρθρου 30(1), δεν μπορούσε να λεχθεί ότι ο Κανονισμός 5

ήταν *ultra vires*. Στην υπόθεση **Lordos Hotels Ltd** (ανωτέρω) οι Κανονισμοί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού πρόβλεπαν την πληρωμή, στην περίπτωση πολυόροφων οικοδομών, ποσού αντιπροσωπεύοντος το κόστος κατά μέτρο του αγωγού από τον οποίο θα γινόταν η προμήθεια νερού πολλαπλασιαζόμενο, μεταξύ άλλων, και επί το μήκος της πρόσοψης του οικοπέδου. Αποφασίστηκε ότι το κριτήριο που υιοθετήθηκε ήταν αυθαίρετο και πως οι πρόνοιες του Νόμου δεν έδιναν στο Συμβούλιο την ευχέρεια να λάβει υπόψη τέτοια αυθαίρετα κριτήρια. Στην υπόθεση **Μαρία Γ. Ποταμίτη και άλλος** (ανωτέρω) συζητήθηκε η εγκυρότητα των Κανονισμών του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού του 1988 (ΚΔΠ 133/88) και ειδικά η πρόνοιά τους που επέβαλλε την πληρωμή ορισμένου ποσού ανά οικόπεδο. Αποφασίστηκε ότι τα δικαιώματα επιβλήθηκαν σύμφωνα με το Νόμο και ιδιαίτερα σύμφωνα με το άρθρο 30. Η παρούσα, από ό,τι μπόρεσα να διαπιστώσω, είναι η πρώτη υπόθεση στην οποία εγείρεται ειδικά το ζήτημα της εγκυρότητας της παραγράφου (ι) του Κανονισμού 5 που αναφέρεται στα πληρωτέα ποσά στην περίπτωση οικοδομών που πρόκειται να ανεγερθούν.

Έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Κανονισμός 5 (ι) δεν είναι *ultra vires* ως προς το Νόμο. Το άρθρο 30 δεν αποσκοπεί στο να επιβάλει επί μέρους κριτήρια καθορισμού των δικαιωμάτων και επιβαρύνσεων κατά περίπτωση και δεν εξαρτά το ύψος των δικαιωμάτων και των επιβαρύνσεων που μπορούν να επιβληθούν ανάλογα με το πραγματικό κόστος της συγκεκριμένης εργασίας που θα εκτελεστεί προς όφελος του συγκεκριμένου καταναλωτή. Από την προσεκτική μελέτη του προκύπτει, πιστεύω, ότι αποσκοπεί στο να θέσει το γενικό οικονομικό στόχο του Συμβουλίου που είναι η κάλυψη των εξόδων του και των υπόλοιπων υποχρεώσεων του όπως και την επίτευξη των άλλων σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο. Και αυτά, όπως προκύπτει από το άρθρο 30, όχι κατά τρόπο απόλυτο.

Σημειώνω εδώ τις διαδοχικές μεθόδους υπολογισμού και την ποικιλία των κριτηρίων που υιοθετήθηκαν με τη σειρά των Κανονισμών που θεσπίστηκαν από το 1963 και

5 μετά. Επισημαίνω ακόμα τη συμπερίληψη του άρθρου 30 στο κεφάλαιο "Γενικές Οικονομικές Πρόνοιες" (General Financial Provisions) στο οποίο περιλαμβάνονται και πρόνοιες που επιβάλλουν στο Συμβούλιο την υποχρέωση, μεταξύ άλλων, τήρησης λογαριασμών των οποίων και προβλέπεται η δημοσίευση. Προσθέτω εδώ, ίσως πλεονασματικά, πως δεν έχει λεχθεί ο,τιδήποτε ούτε και παρουσιάστηκε οποιοδήποτε στοιχείο σε σχέση με τους λογαριασμούς του Συμβουλίου.

10

15 Θα ήταν, νομίζω, εντελώς αδύνατο να εφαρμοστούν με κάποια λογική οι πρόνοιες του Νόμου αν επρόκειτο να ερμηνευθεί το άρθρο 30 (ι) ως αν να επέβαλλε, σε κάθε περίπτωση χωριστά, να υπολογίζονται τα ετήσια έξοδα, οι άλλες ετήσιες υποχρεώσεις και τα ποσά που θα έπρεπε να πληρωθούν για τους άλλους σκοπούς που αναφέρονται, για να βρεθεί το δικαίωμα που θα πρέπει να πληρώσει ο συγκεκριμένος καταναλωτής. Όχι μόνο γιατί δεν μπορώ να δω πως θα ήταν λογιστικά πραγματοποιήσιμο ένα τέτοιο εγχείρημα αλλά και γιατί τέτοιας μορφής διεργασία θα προϋπόθετε εκ των προτέρων γνώση ως προς τις αιτήσεις για υδροδότηση που θα υποβάλλονταν για ολόκληρο το χρόνο.

25 Το τελευταίο από τα παράπονα του αιτητή συνίσταται στο ότι υπήρξε το θύμα δυσμενούς διάκρισης είτε γιατί το Συμβούλιο, εφαρμόζοντας τους Κανονισμούς, χειρίστηκε όμοιες περιπτώσεις με δυο μέτρα και δυο σταθμά είτε γιατί οι ίδιοι οι Κανονισμοί ρυθμίζουν το ύψος των τελών ή επιβαρύνσεων πάνω στη βάση αυθαίρετων διαφοροποιήσεων που απολήγουν σε δυσμενή διάκριση.

35 Πρέπει πρώτα να παραθέσω τα γεγονότα. Η εταιρεία Χατζηϊωσήφ, Ζαπίτης και Ασπρίδης Λτδ διαχώρισαν αριθμό οικοπέδων για τα οποία εξασφάλισαν νερό από διατρήσεις που της ανήκαν. Κατασκεύασε ιδιωτικό σύστημα υδροδότησης και πώλησε τα οικοπέδα, ή πάντως, μεγάλο αριθμό από αυτά. Μερικοί από τους αγοραστές των οικοπέδων έκτισαν σ' αυτά οικοδομές και, για κάποιο χρονικό διάστημα, υδροδοτούνταν από τις ιδιωτικές πηγές, όπως ήταν ο αρχικός προγραμματισμός. Το 1989 εντοπίστηκε οργανική μόλυνση στο νερό των πηγών και η

εταιρεία αποτάθηκε στο Συμβούλιο για αντιμετώπιση του προβλήματος. Την 21 Δεκεμβρίου 1989 η εταιρεία και το Συμβούλιο συνήψαν συμφωνία με βασική πρόνοια τη σύνδεση του ιδιωτικού συστήματος υδροδότησης με το δίκτυο υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου. Για το σκοπό αυτό η εταιρεία πλήρωσε στο Συμβούλιο το ποσό των £5.000 που αποτελούσε, όπως σημειώνεται στη συμφωνία, τον προκαταρκτικό προϋπολογισμό ως προς τη δαπάνη που θα απαιτείτο για τις διάφορες εργασίες σύνδεσης. Διευκρινίζεται στη συμφωνία πως, σε ό,τι αφορούσε στις "οικιακές παροχές", ο κάθε καταναλωτής θα έπρεπε να καταστεί καταναλωτής του Συμβουλίου και επομένως θα όφειλε να καταβάλει τα σχετικά δικαιώματα σύνδεσης και αντικατάστασης του υδρομετρητή του. Στα πλαίσια της συμφωνίας, η εταιρεία παραχώρησε δωρεάν τις μολυσμένες διατρήσεις στο Συμβούλιο προκειμένου, όπως εξηγήθηκε, να αχρηστευθούν, πράγμα το οποίο και έγινε. Οκτώ από τους αγοραστές οικοπέδων που είχαν ήδη κτίσει τις οικοδομές τους και υδροδοτούνταν από τις ιδιωτικές πηγές συνδέθηκαν με το σύστημα του Συμβουλίου αφού κλήθηκαν να πληρώσουν δικαιώματα σε σχέση με τον υδρομετρητή μόνο. Δεν κλήθηκαν να πληρώσουν και δεν πλήρωσαν με βάση τον κτιριακό όγκο των οικοδομών τους.

Ο αιτητής ήταν ένας από τους αγοραστές οικοπέδου από την εταιρεία. Δεν είχε όμως κτίσει οικοδομή σ' αυτό ούτε είχε συνδεθεί με το ιδιωτικό σύστημα υδροδότησης της εταιρείας. Όταν αποφάσισε να κτίσει κατοικία στο οικόπεδό του είχε πια γίνει η αχρήστευση των ιδιωτικών διατρήσεων και είχε επιτελεστεί η σύνδεση του ιδιωτικού συστήματος υδροδότησης με το σύστημα υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου. Η περίπτωση του θεωρήθηκε εντελώς διαφορετική. Κρίθηκε πως ενέπιπτε στις πρόνοιες του Κανονισμού 5(ι) και του ζητήθηκε η πληρωμή του επιπρόσθετου ποσού των 689,57σ πάνω στη βάση του κτιριακού όγκου της οικοδομής.

Στα πλαίσια της διευκρίνισης της επιχειρηματολογίας του, ο δικηγόρος του αιτητή αναφέρθηκε στις δεσμεύσεις που ενδεχομένως προκύπτουν από τη συμφωνία τόσο μεταξύ του Συμβουλίου και της εταιρείας όσο και μεταξύ της εταιρείας και του ίδιου του αιτητή. Όμως, ο

5 αναθεωρητικός έλεγχος που μπορεί να ασκηθεί δεν είναι δυνατό να επεκταθεί στα ιδιωτικής φύσης ζητήματα που δημιουργούνται από τις πρόνοιες συμφωνίας και μάλιστα συμφωνίας με τρίτους. Το ζήτημα των όποιων αξιώσεων μπορεί να έχει ο αιτητής στα πλαίσια των συμφωνιών εκείνων και ιδιαίτερα εκείνης μεταξύ του ίδιου και της εταιρείας, όπως όρθά δέκτηκε στη συνέχεια και ο δικηγόρος του αιτητή, δεν αφορά τη διαδικασία αυτή. (Βλ. **Pitsillos v. Republic** (ανωτέρω).

10

15 Το πρώτο ερώτημα συνίσταται στο αν το Συμβούλιο χειρίστηκε όμοιες περιπτώσεις με διαφορετικό τρόπο. Για να ήταν δυνατό να πετύχει ο αιτητής θα έπρεπε να αφήναν οι Κανονισμοί περιθώριο για διαφορετικό χειρισμό. Οι Κανονισμοί δεν αφήνουν τέτοιο περιθώριο. Προσδιορίζουν οι ίδιοι το ύψος του πληρωτέου ποσού. Το Συμβούλιο δεν είναι εφοδιασμένο με διακριτική εξουσία πάνω στο θέμα. Ο Κανονισμός 4 καθορίζει το ποσό που πρέπει να πληρώνεται για τη "μεταφορά ύδατος εκ της υδατοπρομήθειας της πόλεως εις οιονδήποτε υποστατικών" και ο Κανονισμός 5 καθορίζει το ύψος του ποσού που πρέπει, επιπρόσθετα, να πληρώνεται από πρόσωπο "εις το οποίο χορηγείται δικαίωμα προμήθειας οικιακού ύδατος" μεταξύ άλλων, "δια να μεταφερθεί εις ανεγερθησόμενην οικοδομήν του". Ο αιτητής ζήτησε δικαίωμα προμήθειας νερού από την Υδατοπρομήθεια για να μεταφερθεί σε ανεγερθησόμενη οικοδομή του και, επομένως, με βάση τους Κανονισμούς το Συμβούλιο δεν μπορούσε παρά να ενεργήσει όπως ενήργησε. Η οικοδομή των άλλων ήταν ήδη κτισμένη, η περίπτωσή τους δεν καλυπτόταν από τον Κανονισμό 5 και δεν είχε δικαίωμα το Συμβούλιο να αξιώσει από αυτούς την πληρωμή οποιουδήποτε ποσού με βάση τον κτιριακό όγκο της οικοδομής.

35

40 Το δεύτερο σκέλος αυτής της τελευταίας θέσης του αιτητή παίρνει ως δεδομένη την πιο πάνω θεώρηση των Κανονισμών. Υποστηρίζει ότι η διαφοροποίηση των πληρωτέων ποσών ανάλογα με το αν η οικοδομή είναι κτισμένη ή πρόκειται να ανεγερθεί, είναι αδικαιολόγητη και επομένως αντίθετη προς το άρθρο 28 του Συντάγματος. Τόνισε ο κ. Παντελίδης πως και στη μια και στην άλλη περίπτωση το Συμβούλιο παραχώρησε νερό σε

πολίτες που το χρειάζονται και πως το κριτήριο που υιοθετήθηκε είναι αυθαίρετο. Συνοψίζω την απάντηση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση. Τα δικαιώματα που καθορίζει ο Κανονισμός 5 έχουν ως λόγο τη σκοπούμενη ανάπτυξη. Είναι γνωστά ως αναπτυξιακά δικαιώματα ακριβώς γιατί συνδέονται είτε με το διαχωρισμό οικοπέδων είτε με την σκοπούμενη ανέγερση οικοδομής. Τέτοια ανάπτυξη δεν υπάρχει στην περίπτωση κατοικίας που ήδη είναι κτισμένη. Για να είχε κτιστεί η κατοικία θα πρέπει, κατά τη σχετική νομοθεσία να είχε ικανοποιηθεί η αρμόδια αρχή ότι το νερό της ιδιωτικής πηγής από την οποία θα υδροδοτείτο θα ήταν ποιοτικά αλλά και ποσοτικά επαρκές. Το γεγονός ότι το νερό κατέστη εκ των υστέρων ακατάλληλο, φαινόμενο που για πρώτη φορά στην παρούσα υπόθεση αντιμετώπισε το Συμβούλιο, δεν εξομοιώνει την περίπτωση με εκείνη κατά την οποία αποτίνεται κάποιος στο Συμβούλιο για υδροδότηση για σκοπούς ανάπτυξης. Αντίθετα, η παρούσα περίπτωση δεν διαφέρει από εκείνη υποστατικού που εγκαταλείπεται με αποτέλεσμα τη διακοπή της παροχής νερού και το οποίο, στη συνέχεια, επαναυδροδοτείται για να χρησιμοποιηθεί ξανά.

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση αναφέρθηκε στο θεμελιωμένο πως το Άρθρο 28 του Συντάγματος διασφαλίζει μόνο έναντι αυθαίρετων διαφοροποιήσεων χωρίς να αποκλείει εύλογες διακρίσεις που πρέπει να γίνουν έχοντας υπόψη την εγγενή φύση των πραγμάτων και χωρίς να μεταφέρει την έννοια της αριθμητικής ισότητας. Τόνισε πως τίθεται θέμα δυσμενούς διάκρισης μόνο μεταξύ προσώπων που βρίσκονται στην ίδια θέση. Εισηγήθηκε πως δε συμβαίνει κάτι τέτοιο στην παρούσα υπόθεση και κατάληξε πως η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί. Παρέπεμπε σχετικά στις υποθέσεις *Argiris Mikrommatis v. Republic*, 2 R.S.C.C. 125, *Republic (Ministry of Finance) v. Nishan Arakian and Others* (1972) 3 C.L.R. 294, *Costas Kalisperas and another v. Republic (Council of Ministers and Another)* (1973) 3 C.L.R. 109, *Nikos Tsangarides and Others v. Republic (Minister of Defence and Another)* (1975) 3 C.L.R. 1, *Argolis Estate Ltd v. Republic (Minister of Defence and Another)* (1977) 3 C.L.R. 441, *Loucaides and another v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 27 και *Cryssafinis v. Republic* (1984) 3

C.L.R. 815.

Θεωρώ ορθή την προσέγγιση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση. Υπάρχει εγγενής διαφορά μεταξύ των δυο περιπτώσεων. Είναι διαφορετική η περίπτωση της προγραμματισμένης ανάπτυξης, που θα πάρει έστω τη μορφή ανέγερσης κατοικίας, από την περίπτωση της εκ των υστέρων απρόσμενης ανατροπής των δεδομένων πάνω στη βάση των οποίων ανεγέρθηκε η κατοικία. Δε συμφωνώ πως η έλλειψη πρόνοιας για πληρωμή επιπρόσθετου δικαιώματος για οικοδομή που ήδη κτίστηκε, σίγουρα χωρίς ο όγκος της να ήταν κατά το χρόνο της ανέγερσής της στοιχείο προσδιοριστικό ως προς ο,τιδήποτε σχετιζόταν με την παροχή νερού, αποτελεί λόγο για τον οποίο μπορεί να παραπονείται ο αιτητής για άνιση μεταχείριση ή δυσμενή διάκριση. Η υπόθεση *Lordos and Sons Ltd* (ανωτέρω) στην οποία παρέπεμψε ο δικηγόρος του αιτητή, αναφέρεται σε παρόμοιο θέμα, αλλά δε νομίζω ότι βοηθά την υπόθεση του αιτητή. Εκεί οι αιτητές κλήθηκαν να καταβάλουν £17 ανά 20 διάμερισμα και κατάσταση της πολυκατοικίας τους και υποστήριξαν πως το γεγονός ότι στην περίπτωση των ξενοδοχείων και ξενοδοχειακών διαμερισμάτων προβλεπόταν η πληρωμή μόνο του ποσού των £17 ανεξάρτητα από τον αριθμό των δωματίων του ξενοδοχείου ή των ξενοδοχειακών διαμερισμάτων, συνιστούσε άνιση μεταχείριση και δυσμενή διάκριση σε βάρος τους. Αποφασίστηκε πως η σχετική πρόνοια των περι Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμών του 1954 - 1974 δεν ήταν αυθαίρετη έχοντας υπόψη το γεγονός ότι τα 30 διαμερίσματα και τα καταστήματα, αντίθετα από ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση των ξενοδοχείων και των ξενοδοχειακών διαμερισμάτων, αποτελούν ξεχωριστά υποστατικά που τελικά θα καταλήξουν στη κατοχή ή την ιδιοκτησία διαφορετικών προσώπων με αποτέλεσμα να 35 απαιτείται ξεχωριστός μετρητής για το κάθε ένα.

40 Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.